

ĐA DẠNG NGUỒN TÀI NGUYÊN CÂY THUỐC ĐƯỢC SỬ DỤNG TRONG CHỮA TRỊ BỆNH ĐÁI THÁO ĐƯỜNG Ở VÙNG BẦY NÚI, TỈNH AN GIANG

Đặng Minh Quân¹, Nguyễn Thanh Thi², Phạm Thị Bích Thủy¹,
Nguyễn Trọng Hồng Phúc¹

¹ Bộ môn Sinh học, Khoa Sư phạm, Trường Đại học Cần Thơ

² Lớp Cao học Sinh thái học, Khoa Khoa học Tự nhiên, Trường Đại học Cần Thơ

TÓM TẮT

Nghiên cứu này được thực hiện nhằm đánh giá đa dạng nguồn tài nguyên cây thuốc được dùng chữa trị bệnh đái tháo đường ở vùng Bảy Núi, tỉnh An Giang làm cơ sở khoa học cho việc sử dụng, quản lý và bảo tồn nguồn tài nguyên cây thuốc của tỉnh An Giang hiệu quả hơn. Các phương pháp được sử dụng bao gồm: điều tra cộng đồng, thu thập mẫu vật, định danh tên loài, xác định dạng sống của cây thuốc và đánh giá mức độ nguy cấp các loài cây thuốc. Kết quả nghiên cứu đã xác định được 105 loài thuộc 89 chi của 52 họ trong 2 ngành thực vật có thể sử dụng làm thuốc để chữa trị bệnh đái tháo đường. Trong đó, có một loài thuộc ngành Dương xỉ (Polypodiophyta), các loài còn lại thuộc ngành Ngọc lan (Magnoliophyta). Các loài cây thuốc thu được có 10 dạng sống và phân bố trong 6 sinh cảnh, trong đó sinh cảnh vườn (gồm vườn nhà, vườn cây ăn trái và vườn thuốc nam) có số loài nhiều nhất chiếm 84,67% tổng số loài. Có 10 bộ phận của cây được dùng làm thuốc để điều trị 2 loại bệnh đái tháo đường, trong đó, nhiều nhất là nhóm cây thuốc điều trị bệnh đái tháo đường type 2 với 97 loài chiếm 92,38% tổng số loài. Có 2 loài cây thuốc cần được bảo vệ ở khu vực nghiên cứu gồm Hoàng thảo (*Dendrobium nobile* Lindl.) và Tuyết mai (*Dendrobium crumenatum* Sw.). Đã xác định được danh lục 21 loài cây thuốc được người dân sử dụng nhiều nhất trong chữa trị bệnh đái tháo đường.

Từ khóa: Bệnh đái tháo đường, cây thuốc, đa dạng, tỉnh An Giang, vùng Bảy Núi

Using diverse resources of medicinal plants in diabetes treatment in Bay Nui areas, An Giang province

This study was conducted to assess the diversity of medicinal plant resources that could be used to treat diabetes in Bay Nui area, An Giang province, as a scientific basis for more effective medicinal plant resources using, management and preservation in An Giang province. The methods used include: community survey, specimen collection, species name identifying, and assessing the level of endangered medicinal plant species. Research results have identified 105 species belonging to 89 genera of 52 families in 2 phylum that can be used as medicine to treat diabetes. Among them, only one species belongs to the Polypodiophyta, the rest belong to the Magnoliophyta. The plant species used to treat diabetes were divided into ten life forms and distributed in six biotopes. Of six biotopes, the most species diversity was recorded in garden habitat (including home gardens, orchards and herbal gardens) accounting for 84.67% of total species. Ten parts of plant were used

Keywords: An Giang province, Bay Nui area, diabetes, diversity, medicinal plants